

เฟมินิสต์ปลาแดก: การกิจการต่อสู้กับอำนาจนิยมที่มากกว่าประชาธิปไตย

written by กองบรรณาธิการ | มิถุนายน 28, 2022

“เฟมินิสต์ปลาแดก” เป็นชื่อของกลุ่มนักกิจกรรมหญิงในภาคอีสานที่บ่งบอกอัตลักษณ์ของตัวเองอย่างชัดเจน โดยไม่ได้มีเพียงเป้าหมายที่ต้องการทลายกำแพงของการถูกข่มขู่เหยียดและการสร้างมายาคติของภูมิภาค แต่พวกเขาต้องการสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กับทุกชาติพันธุ์และคนชายขอบเพื่อความเท่าเทียมกัน

รลิกา กลิ่นมาก เรื่อง

การรวมกลุ่มของนักกิจกรรม “เฟมินิสต์ปลาแดก” หรือ ชื่อเดิม “เฟมินิสต์ปลาดอก” เกิดขึ้นมาพร้อมกับการเติบโตของพลังนักศึกษาเมื่อปี 2564 เพื่อขยายแนวคิดของการสร้างสังคมแห่งความเท่าเทียมและเปิดบ้านที่ขอนแก่น ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยรองรับทุกอย่างอย่างเสมอภาคกัน

“เพราะภาคอีสานไม่ได้แค่โดนกดขี่แค่จากภาครัฐ แต่เรายังกดขี่กันเอง และยังโดนกดขี่ในหลายแง่มุม”

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงก่อให้เกิดกลุ่มเฟมินิสต์ปลดแอกโขงซีมูน (เฟมปลาแดก เฟมพญานาค) หรือชื่อเดิม คือ เฟมินิสต์ปลดแอกอีสาน ที่ก่อตั้งเมื่อมิถุนายน ปี 2564 ด้วยอุดมการณ์ที่ต้องการขยายแนวคิดความเสมอภาคเท่าเทียม ในภูมิภาคที่มีการกดขี่ทับซ้อนในภาคอีสานและสร้างเสริมความเป็นธรรมทางเพศให้เพศอัตลักษณ์ เยวชน ทุกชาติพันธุ์และคนชายขอบให้เท่าเทียมกัน

เฟมปลาแดกมีสมาชิกกระจายตัวอยู่ในจังหวัดขอนแก่น อุบลฯ มหาสารคาม สุรินทร์ โดยมีอุดมการณ์ร่วมกันว่า ระบอบประชาธิปไตยควรเริ่มจากความเท่าเทียมทางเพศ อายุ และการเคารพกันระหว่างชาติพันธุ์

หากเราจะต่อสู้กับภาครัฐโดยใช้คำว่า “ประชาธิปไตย” เพียงอย่างเดียวแล้วมองข้ามความเท่าเทียมทางเพศและคนชายขอบไปเราไม่คิดว่า นั่นคือ ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

จุดมุ่งหมายของเฟมปลาแดก คือ การขยายแนวคิดเฟมินิสต์ให้คนเห็นความสำคัญของความเท่าเทียม ส่งเสริมการกระจายอำนาจท้องถิ่นเข้ามาในภูมิภาค ยุติกรอบบทบาททางเพศหรืออัตลักษณ์ เชื้อชาติ อายุ ฯลฯ ด้วยการมีส่วนร่วมทางสังคม

เพราะการใช้เพศและอัตลักษณ์เป็นตัวตัดสินในการทำงานยังคงมีอยู่ทั่วไป แม้ในวงประชาธิปไตยด้วยตัวเอง “เฟมปลาแดก” จึงอยากผลักดันไม่ให้เพศหรืออัตลักษณ์เป็นตัวจำกัดความสามารถของแต่ละคน

นอกจากนี้เรายังจะเป็นพื้นที่ปลอดภัยให้กับเพื่อนเครือข่ายทุกคน รวมไปถึงเพื่อนกลุ่ม LGBTQ+ เพื่อสร้างพื้นที่ปราศจากการถูกคุกคามโดยสถาบันทางสังคมที่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเหนือกว่า ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ โรงเรียน ครอบครัว ชุมชน ชุมชนทางการเมือง แม้แต่คนใกล้ตัวก็ตาม

แม้ความเหลื่อมล้ำหรือชนชั้น เป็นเรื่องที่คนไทยจำนวนมากตระหนักรู้มากแล้ว แต่อำนาจที่กดทับภายในหรืออาวุโส นิยมเป็นสิ่งที่คนไม่ค่อยให้ความสำคัญด้วยว่าเป็นสิ่งที่ทำกันมานานและทำกันมาตลอดจึงมองข้ามไป

ทั้งที่เป็นสิ่งบั่นทอนสังคมเราและคนในสังคมเป็นอย่างมากมาตลอดด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา “เฟมปลาแดก” จึงให้ความสำคัญเรื่องนี้ และสร้างพยายามสร้างพื้นที่กลุ่มและบ้านให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ทั้งทางกายภาพและทางจิตใจ

สำหรับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม รวมไปถึงเพื่อนเครือข่ายที่ต่อสู้ทางการเมือง และเพื่อโอบอุ้มเพื่อนนักกิจกรรมที่เจ็บปวดต่อสิ่งนี้ให้ได้รับการเยียวยา

“เราทุกคนดำเนินงานโดยแนวราบหรือความเท่าเทียมเป็นหลัก ไม่มียศหรือตำแหน่ง ไม่มีใครเป็นผู้นำแต่เราทุกคนพูดคุยคิดหาทางออกและไม่ใช้อาวุโสนิยม (Ageism) ในการอยู่ร่วมกัน โดยไม่อคติ ไม่ว่าจะอายุเท่าไร เป็นใคร มาจากไหน เรา คือ “เพื่อนกัน”

การที่เราเสมอภาคกันโดยไม่มียศนำหน้ากันว่า “พี่” หรือ “น้อง” ทำให้เราเข้าใจกันและกันมากขึ้น ทำให้เพื่อนๆ ปลอดภัยที่จะแชร์เรื่องราวต่างๆ ร่วมกันโดยไม่แบ่งแยก และเพื่อขยายการพื้นที่ปลอดภัยให้กับทุกคนที่เข้ามาต่อไป

และนี่คือภารกิจของ “เฟมฯ ปลาแดก”

หมายเหตุ: ความคิดเห็นหรือมุมมองต่างๆ ที่ปรากฏบนเว็บไซต์เดอะอีसानเรคคอร์ด เป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่ได้เป็นมุมมองหรือความคิดเห็นของกองบรรณาธิการเดอะอีसानเรคคอร์ด